

Stad Gods

A man with glasses and a light blue shirt is working on a bicycle wheel. He is wearing black gloves and is focused on his task. The background shows a garden with green plants and a red building.

Inspiratie van de Augustinessen van Sint-Monica

Liefdevol werken

Uitgever:

Zusters Augustinessen van Sint-Monica
Klooster Casella
Postadres: Waterstraat 2
3511 BW Utrecht
Telefoon klooster Utrecht 030 - 2332541
E-mail administratie:
maandblad@zustersaugustinessen.nl
www.zustersaugustinessen.nl
www.casella.nl

Voor de privacyverklaring van de zusters augustinessen verwijzen we u naar:
www.zustersaugustinessen.nl/privacyverklaring

Doel: Met Stad Gods willen wij mensen betrekken bij wat ons inspireert. Stad Gods wordt gelezen door mensen die ons een warm hart toedragen en/of belangstelling hebben voor de augustijnse spiritualiteit. Via Stad Gods zijn en blijven zij verbonden met ons en het gedachtegoed van onze gemeenschap.

Hoofd- en eindredactie:

Hoofdredactie: Marie Madeleine Maas
Eindredactie: Emma Overeem-van der Sloot

Ontwerp en beeldredactie:

Tegenwind grafisch ontwerp bureau, Roelant Meijer

Opmaak en druk: De Toekomst Hilversum

Redactiesecretariaat: Evelien Ouwehand

Redactie: Rachelle van Andel, Erik Borgman, Anne Nij Bijvank, Nikki Mousset, Lieke Weima, Suraya Somers

Aan dit nummer werkten mee: Anja den Bok, Cianta, Marianne Groen, Marie Hansen-Couturier, Jan Willem, Jaap Meeuwssen, Ingrid van Neer-Bruggink, Mariella Oberndorff, Sadar, Suraya Somers, Suzan, Helene Timmers, Gerben Zweers osa

Beeld: Rachelle van Andel (p.20), Anja den Bok (p.24), Maarten Goossens en Marianne Groen (p.15), Jos Huls (p.11) Roelant Meijer (p.4,8,9,14,23), Nazrina Rodjan (p.19), Aart Sliedrecht (cover,p.2,16,22)

Vriend worden en dit blad ontvangen?

Stad Gods verschijnt vijf maal per jaar, in een oplage van 6.000 per editie.

Vrienden van de zusters augustinessen die ondersteunen met minimaal €10,00 per jaar, ontvangen Stad Gods automatisch. Als u dit blad ook wilt gaan lezen, maak genoemd bedrag dan over op NL76 INGB 0003 8244 29 ten name van Administratie tijdschrift Stad Gods Utrecht, onder vermelding van 'Nieuwe lezer', straat + huisnummer, postcode en plaats.



Cianta (1964), oppas en geeft naailes: Ik wil mensen in deze situatie toch een toekomst en nieuwe bezigheden bieden. Ik word er gelukkig van: zeker als je ziet dat mensen trots zijn op wat ze gemaakt hebben.

Foto: Aart Sliedrecht

Voorwoord

Liefdevol geordend

Kloosters staan in de belangstelling. Jazeker, ze vergrijzen en regelmatig moeten kloosters sluiten. Maar veel mensen zijn er graag te gast. Vanwege de rust en de stilte die zij er vinden, zeggen ze vaak. Alsof kloosters een verloren geheim bewaren. In een wereld van haast en voortdurend tijdgebrek herinneren kloosters aan de noodzaak anders te leven. Antwoordend op wat zich aandient als betekenisvol, uitdrukkelijk wat van waarde is, gedragen door God die het leven geeft in plaats van steeds maar met grote inspanning zelf het leven te dragen. Kortom, leven geordend door de liefde die je gegeven wordt en de liefde die hierdoor bij je wordt gewekt.

Liefdevol werken

In deze jaargang van Stad Gods onderzoeken we wat we van het kloosterleven kunnen leren voor het alledaagse bestaan. In dit eerste nummer staat liefdevol werken centraal, want kloosterleven is niet stilzitten en niets doen. Hoe werk je met aandacht en zorg je ervoor dat je betrokken bent op de wereld en de mensen met wie je werkt. Zodat het aan allen en aan alles ten goede komt.

Bij het beeld in dit nummer: Aart Sliedrecht fotografeerde vrijwilligers die werken bij Villa Vrede en vroeg naar hun motivatie. RM.

Op de cover:

Jan Willem (1952), fietsenmaker: Ik vind fietsen maken leuk, dan kan ik het net zo goed voor anderen doen. Het is hier ongelooflijk gezellig. Ik geniet van de diversiteit.



In gesprek met Mariella Oberndorff

Suraya Somers

Foto: Roelant Meijer

Aan de hand van citaten van Augustinus spreekt Stad Gods dit keer met zuster Mariella Oberndorff. Zuster Mariella is algemeen overste bij de Zusters Augustinessen van Sint Monica. Het resultaat is meer een gesprek dan een interview, een gesprek dat zelfs een persoonlijke belijdenis is geworden.

Zuster Mariella Oberndorff kent de zusters Augustinessen al haar hele leven. Vroeger grensde haar huis en school in Sittard aan de zusters. Soms vroeg zij enthousiast of ze mocht komen spelen en dan tilde een zuster haar over het hekje. 'De zusters zijn altijd in mijn leven geweest, een soort gegeven. Ja, precies, het is mij gegeven!', spreekt Mariella tijdens het gesprek. Haar vrijwilligerswerk bij de zusters bracht vreugde en leidde uiteindelijk tot een stap naar de gemeenschap. Haar verlangen was groot en op 21-jarige leeftijd koos zij definitief voor het leven in de gemeenschap. De spiritualiteit van Augustinus was passend voor Mariella. 'En dat is altijd zo gebleven, dit is de plek waar ik hoor te zijn'.

Citaat 1: Basis voor alles: Op de eerste plaats moeten jullie eensgezind samenwonen. Eén van hart en één van zielen op weg naar God.

'Dit is eigenlijk wat Augustinus het allerbelangrijkste vindt en het verwijst ook naar een mooie uitspraak in Handelingen. Hier staat dat de eerste christenen gemeenschappelijke bezittingen hadden en alles deelden. Zo kwam niemand iets te kort. Dat vind ik altijd een mooie tekst en dan denk ik; Augustinus had niet met een betere zin, zijn regel, kunnen beginnen. Het spreekt zoveel liefde uit.

Op de eerste plaats betekent het eensgezind samenwonen. Het is voor mij belangrijk en zelfs noodzakelijk. Als je samen een doel hebt, dan heb je elkaars dromen, verwachtingen en talenten nodig om met elkaar in een balans te zijn en om te kijken waar je elkaar aanvult. Daarin kun je elkaar voeden, maar elkaar soms ook een beetje toetsen. In een gemeenschap heb je de ander niet uitgekozen en ben je aan elkaar overgeleverd. Dat maakt het juist zo mooi, jij moet iets loslaten van jezelf om

die ander te kunnen ontvangen en samen op weg te gaan. De vraag is van belang: 'Waar vul je de ander aan met kwaliteiten om samen tot God te komen?' Het is een krachtige verbinding waar je voor kiest. Een verbinding waarin je veel om elkaar gaat geven. Gebouwd op een diep verlangen om een sterkere gemeenschap te vormen en allemaal één van ziel en één van hart te zijn, op weg naar God.'

Citaat 2: De overste moet ieder van voedsel en kleding voorzien. Aan ieder wat ze persoonlijk nodig heeft.

“Ik heb geen winkel!” Er is geen winkel om eten of kleding uit te delen, maar voor dergelijke basisbehoeften is wel zekerheid nodig. Samen met twee zusters vorm ik het bestuur en samen dragen we deze verantwoordelijkheid. De zusters die zich verspreid over Nederland bevinden hebben allemaal persoonlijke behoeftes. We bespreken met elkaar wat we nodig hebben. Daarbij is het altijd goed om jezelf de vraag te stellen, is hetgeen dat ik wens noodzakelijk? Heeft iemand anders het misschien meer nodig? Helpt het mij groeien als mens of is het misschien een bijzaak of een uitvlucht? Het komt voor

In een gemeenschap moet je iets loslaten van jezelf om de ander te kunnen ontvangen en samen op weg te gaan

dat we cadeaus ontvangen, maar ook in deze situatie stel je deze vragen. Het is een groeiproces waarin je uiteindelijk ervaart dat het ook fijn is om weinig nodig te hebben, precies zoals Augustinus dat zegt “Hoe minder je nodig hebt, hoe beter het is.” Door de gelofte van armoede, ofwel genoemd de gelofte van soberheid, ontstaat een soort innerlijke vrede. Het is een oefening om niet alles te willen en daar moet je eerlijk in zijn, naar jezelf en naar anderen.’

Citaat 3: Niemand zoekt in haar werk eigen voordeel. Alles gebeurt in dienst van de gemeenschap.

‘In de gemeenschap zoekt niemand naar zijn eigen voordeel, je bent er namelijk

Als overste moet je waakzaam zijn dat je niet zoekt naar macht, maar zoekt naar de liefde waarmee je dienstbaar kan zijn

voor elkaar. Dat betekent ook dat je soms dingen moet doen waar je geen zin in hebt. Het leven in een gemeenschap is niet altijd makkelijk, en dat gaat ook wel eens met tranen gepaard. Over het algemeen geldt: als iemand je hulp kan gebruiken, dan help je de ander. Je hebt de belofte gedaan om te doen waarvoor je nodig bent en daar is vertrouwen voor nodig. Het vertrouwen dat God in de mensen is en omgekeerd. Mensen brengen je weer bij God, het is een soort wisselwerking.

Jij hebt je aan God toevertrouwd door te zeggen dat je bij de gemeenschap wil horen en daar hoort ook bij dat je wordt ingezet waar het nodig is. Het kan een gevoel van blijdschap brengen omdat je die belofte ten overstaan van God hebt gedaan. Het is die liefde, het liefdesvuur waar alles doorheen gaat. Door die liefde groei je, ook omdat je bent gekozen. Ik weet nog goed dat ik werd gekozen om de keuken te runnen. Het vertrouwen wat ik kreeg was bemoedigend. Er is nooit een moment geweest waarop ik mij niet goed voelde bij wat mij gevraagd werd te doen voor de gemeenschap.

Toen ik als algemene overste gekozen werd, dacht ik, moeten zij het met mij doen? Maar ik voelde zoveel vertrouwen van de zusters om me heen. Die hebben me echt gedragen. Vertrouwen geeft je vleugels!

Als overste moet je waakzaam zijn dat je niet zoekt naar macht, maar zoekt naar de liefde waarmee je dienstbaar kan zijn. Gelukkig mogen wij veel zaken democratisch regelen en zijn er gezamenlijke verantwoordelijkheden. Het helpt dat je dienstbaar bent aan iets groters dan jezelf. Het maakt het gemakkelijk te kiezen voor de liefde, omwille van de reis die we samen maken voor God. Op een gezamenlijke weg help je elkaar. We zijn allemaal een schepsel van God. Wij zijn niet volmaakt en dan is het juist de keuze om te zien dat ook de ander door God geschapen is. Daar gaat het uiteindelijk om: terugkeren bij Jezus, zowel samen als alleen. Het is zo mooi, want dan sta je in een hele andere verbinding met elkaar ten opzichte van God. Daarin ben je allemaal hetzelfde.’

Onderweg

Briefwisseling tussen
Helene en Mariella

Ha Mariella,

Afgelopen week zag ik de film *Reasons for Hope* van Jane Goodall. (Aanrader! Hij draait nog tot het eind van het jaar in het Omniversum). Jane heeft jarenlang chimpanseeonderzoek gedaan, nu (ze is al go!) strijdt ze tegen het uitsterven van dieren. In de film reist Jane langs verschillende projecten wereldwijd waar mensen zich inzetten voor biodiversiteit. Sommigen steken hier veel tijd in, anderen helpen af en toe door bijvoorbeeld bomen te planten. Allemaal geïnspireerd door Jane.

Mijn leven lang ben ik op zoek geweest naar 'zinnvol werk'. Nooit vond ik mijn werk zinnvol genoeg, nooit was het goed. Altijd dacht ik aan grote voorbeelden, zoals Jane Goodall, of Martin Luther Kings strijd tegen racisme. Of de vredesactivist Thich Nhat Hanh. Minder doen dan zij leek me niet goed genoeg.

Ik ben niet de enige die daarin vastloopt. Een vriend van me raakte vorig jaar zijn baan kwijt. Hij vond dat hij zich nu maar moest gaan inzetten voor het klimaat. Hij heeft heel wat gesolliciteerd, maar kwam niet aan de bak omdat hij niet de gewenste opleiding en ervaring had. Ik snap hem. Ik heb ook gedacht dat je klimaatactivist moest worden om een zinvolle bijdrage

*Elk boompje dat we planten
of dier dat we redden brengt
Gods koninkrijk dichterbij*

aan de wereld te kunnen leveren. Ik liep er net als hij op vast. Misschien hebben we te hoge verwachtingen van wat werk zinnvol maakt. Daardoor vergeten we wat echt zinnvol werk is. En dan denk ik aan de vuilnisophalers, de verpleegkundigen. Mensen die een bescheiden aandeel aan de maatschappij leveren, zonder wie vele anderen verloren zouden zijn. Net als mijn vriend doe ik nu heel ander werk, maar wel werk waar mensen iets aan hebben. Werk dat bijdraagt aan de samenleving. Werk dat bij mij en mijn kennis en ervaring aansluit.

Wat ik maar wil zeggen: we hoeven niet allemaal een Jane Goodall te zijn. We mogen doen wat bij ons past. En elk boompje dat we planten of dier dat we redden brengt Gods koninkrijk dichterbij. Wat maakt voor jou werk echt zinnvol? Wie is jouw grote voorbeeld?

Liefs, Helene



Helene Timmers is geassocieerd lid van Casella. Ze werkt bij de provincie Utrecht en doet daarnaast onderzoek naar geestelijke zorg in de laatste levensfase.

Zaterdag 24 augustus kwamen de MAMAS op TV in een aflevering van *De Grote Tuinverbouwing* op SBS 6. Ivo Putman en Kinderfonds MAMAS ambassadeur Robèrt van Beckhoven reisden af naar Zuid-Afrika.



Hoi Helene,

Ja, iets positiefs bijdragen aan onze wereld, wie wil dat niet! "Jullie doen zoveel goed werk", hoor ik de mensen tegen ons zeggen. Tegelijk vraag ik me af, wat doen wij eigenlijk? Geen spectaculaire dingen zoals Jane. Of is een luisterend oor bieden en aandacht geven aan diegenen die dichtbij je leven, ook spectaculair te noemen? Liefdevol zorgdragen en hopen dat dit als een olievlek werkt en zich verder verspreidt?

Zelf werd ik laatst geraakt toen ik van de ene zender naar de andere zapte. Ik kon niet anders dan blijven kijken: Ik zag Robèrt van Beckhoven (nou interesseren bakprogramma's mij altijd) met een aantal vrouwen een feestmaal verzorgen. De wijze waarop was zo pakkend. Er gebeurde iets bijzonders daar in Zuid-Afrika, het was feest! Hier werd een vuilnisbelt omgetoverd tot een vruchtbare moestuin. Letterlijk en figuurlijk!

Wat ik zag waren geen arme, maar 'blij' kinderen, liefdevol opgevangen door enthousiaste, lieve vrouwen. Ze kregen aandacht van vrouwen die, zoals bleek, zelf extreme armoede gekend hebben en die nu een veilige plek voor kinderen creëren die uit de meest erge situaties komen. Met als doel deze kinderen te

*Is een luisterend oor bieden
en aandacht geven aan
diegenen die dichtbij je leven,
ook spectaculair te noemen?*

helpen om de vicieuze cirkel van armoede te doorbreken. En dit in alle eenvoud! Ook de kijker – ik in dit geval – werd er blij van. Is er iets zinnollers te bedenken?

Een beetje mijmerend laat ik onze zusters eens de revue passeren en zie hen bezig, ieder op haar eigen manier. Niet meer hollend en dravend, maar wel aanwezig! Ook zij zijn nieuwsgierig aanwezig met alles wat er zich in de maatschappij afspeelt. Regelmatig hoor je dat tijdens de viering in de voorbeden terug. Ja dat krijg je als je de wereld zo dichtbij kunt halen, in ons geval via tv en internet.

Liefdevol zorgdragen tot in de kleinste dingen! Voor iedereen een kans! Toch?

Warme groet! Mariella

Mariella Oberndorff is algemeen overste van de zusters Augustinessen van Sint Monica. Ze woont in klooster Casella.

Het klooster als inspiratie voor goed leven

Gastschrijver: Erik Borgman

Niets lijkt meer vanzelf te gaan. Met name bij jonge mensen niet. Grote aantallen hebben psychische problemen. Via de sociale media zijn we voortdurend elkaar aan het beoordelen en leren zo naar onszelf te kijken door de ogen van een anonieme, maar meedogenloze cultuur. Daarvoor ben je nooit mooi, jong, snel en interessant genoeg. De Duitse socioloog Hartmut Rosa wijt dat aan wat hij ‘gebrek aan resonantie’ noemt. Er is geen tijd en geen rust om positieve ervaringen werkelijk te laten binnenkomen en in je te laten resoneren, er is altijd een volgende uitdaging die je direct het hoofd moet bieden.

Geen wonder dat veel mensen, jong en oud, graag bijtanken in een kloosterlijke omgeving. Kloosters vergrijzen en er zijn steeds minder kloosterlingen, maar veel mensen gaan naar een klooster om te ervaren dat een andere manier van leven mogelijk is. Een leven dat ontvangt. Dat genoeg neemt met soberheid. Dat weet dat elke keuze heel veel mogelijkheden afsnijdt, maar tevreden is met het goede dat deze keuze brengt.

Neen, het klooster is niet het paradijs. Ook kloosterlingen zijn humeurig, werken elkaar op de zenuwen en maken ruzie.

Maar kloosterleven is gericht op een goed en door de liefde geordend bestaan. Tot eer van God en dienstbaar aan mensen.

Liefdevol geordend

Kloosterleven is een geordend leven. Wie in een klooster komt, merkt direct: hier kun je niet doen wat je wilt wanneer je er zin in hebt. Er is een ritme van vaste tijden en activiteiten. En acht uur in de kapel betekent niet drie over acht. Het eten heeft zijn vaste begin- en eindtijd: eindeloos natafelen is er in het klooster niet bij.

Als je gewend bent je eigen dag in te delen, kun je het gevoel hebben door het kloosterritme te worden geleefd. Dat is in zekere zin ook de bedoeling. De vaste indeling betekent dat er over veel niet meer hoeft te worden nagedacht. Dat geeft vrijheid om je te concentreren op dingen die belangrijker zijn dan de vraag wat je zult eten of zult aantrekken. Er is geen keuzestress en zo ontstaat vrijheid. Je ontdekt waar je verlangen en je liefde echt naar uitgaat. Je kunt je erop toeleggen je leven daarop te richten.

Nu houden ook kloosters zichzelf niet schoon en kookt ook het eten zichzelf niet. Maar als het goed is verschijnen dergelijke

In een klooster is geen keuzestress en zo ontstaat vrijheid. Je ontdekt waar je verlangen en je liefde echt naar uitgaat.

taken als bijdragen aan een groter goed: het welzijn van de gemeenschap. Dan bestaat er geen belangrijk en onbelangrijk werk meer. Stofzuigen is evenzeer van belang als het bijhouden van de boekhouding of het schrijven van een tekst. Alles verdient het om met aandacht te gebeuren en de liefde die daarin aan het licht komt, geeft alles betekenis.

Geordend door de liefde

Iedereen die wel eens bij zusters aan tafel heeft gezeten – broeders zijn er minder goed in – die weet dat als je te lang naar de jampot of botervloot kijkt, je die krijgt aangereikt. Het drukt de wil uit het leven voor elkaar goed te maken. En het wonder is: zo wordt het leven ook voor jezelf goed.

Want een goed leven is een leven dat wordt geordend door de liefde. Niet de

sentimentele of de erotische liefde, maar de liefde die de ander het goede gunt en bereid is daarvoor een stap terug te doen. ‘Leef allen één van ziel en één van hart samen’, schrijft Augustinus in zijn kloosterregel, ‘en eer in elkaar God...’ We behoren elkaar te behandelen als tempels van God.

Mensen die in een klooster te gast waren, willen vaak iets mee naar huis nemen. Iets van de rust en de stilte, de ruimte en de tijd die er is voor meditatie en gebed. Maar het beslissende is het verlangen in alles God te eren en lief te hebben. Al het andere is daar uitdrukking van.



Erik Borgman is leken dominicaan en emeritus-hoogleraar theologie. Hij is sinds 1999 vaste medewerker van Stad Gods.

Kloosterpost

Samengesteld door zr. Marie Madeleine Maas en zr. Anne Nij Bijvank



In de boot genomen...

Ik wil nog graag een moment delen van die zomerse vakantie dagen. We kregen een geheimzinnig mailtje dat we 18 augustus moesten vrijhouden, een verrassing! Het is voor Casella een hele toer om het daarbij te laten. 's Middags stond er een groep vrienden voor de deur en dat werden er steeds meer. Toen werden we meegenomen naar een aanlegsteiger om vervolgens een boottocht door Utrecht te maken! Zo'n grote open schuit die we vanuit ons raam al vaak hadden gezien. Het was heerlijk weer en onderweg door de grachten werden we getrakteerd op eigen gemaakte koek. Zo leuk om Utrecht vanaf het water te zien! Terug naar ons huis voor koffie met allerlei soorten gebak. Allemaal home-made! Ja, er was ook een viering à la Casella. Tot slot een buffet van de heerlijkste hapjes. Ja, we hebben echte vrienden! (MM)



Een oud verhaal, nieuw

'Meisjesstad' is voor velen een herkenning van: O ja, loterij, opvang vrouwen, meisjes, kinderen etc. Voor sommigen een herinnering aan een moeilijke periode van dakloosheid, problemen, het aangewezen zijn op hulp. Mevrouw X werd lang geleden opgevangen op Meisjesstad. Ze kon niet lezen of schrijven. Meisjesstad betekende voor haar een oase van rust, een thuis komen. Ze mocht zichzelf zijn en zoals ze was, was het goed! Ze genoot van alles en bij bijzondere feesten bracht ze een prachtig gedicht ten gehore, zelf gemaakt en uit het hoofd. Ze had goed contact met een medewerker van de sociale dienst en als ze iets op papier wilde zetten, deed hij dat voor haar. Zo ook de gedichten die ze maakte. Na haar overlijden is er een boek gemaakt over haar leven en bij de presentatie van het boek zijn ook twee zusters aanwezig. (ANB)



De Wijngaard

Zoals overal zijn er ook bij ons zusters die niet meer thuis kunnen wonen omdat ze intensieve zorg nodig hebben. In de Wijngaard in Bosch en Duin wonen vijf medezusters die of lichamelijk gehandicapt zijn of lijden aan dementie. De Wijngaard is een christelijk zorgcentrum. We werden vijf jaar geleden bij onze eerste kennismaking getroffen door de hartelijke sfeer, de uitstekende zorg en de duidelijke religieuze identiteit. Een huis waar gebed een plaats heeft in het dagelijks leven. Sinds een paar jaar hebben we iedere laatste vrijdag van de maand een, wat wij noemen, 'katholieke viering', georganiseerd door de dominee. Een woord-communieviering waarbij iedereen welkom is. Het begon met ons eigen kleine groepje, maar steeds meer mensen met of zonder katholieke achtergrond sluiten aan. Het is een feestelijk gebeuren, elke keer weer en we zijn blij met voorganger Henri en organist Jaap. (ANB)



Broeders en zusters!

In september is Koen van Durme met een eenvoudig ritueel opgenomen in ons Augustinusconvent. Na een kennismakingsperiode heeft Koen te kennen gegeven graag te willen onderzoeken of dit augustijnse leven zijn roeping is. Tijdens het avondgebed heeft Martijn, Koen gevraagd: 'Wat verlang je?' Waarop Koen antwoordde: 'Ik wil vragen om Gods barmhartigheid en die van jullie'. Martijn bood hem vervolgens een exemplaar van de Regel aan met de woorden: 'Je moet niet alleen hongeren naar voedsel voor het lichaam, maar ook naar voedsel voor de ziel. Daarom: ontvang deze Leefregel. Zoals de man die in de eerste psalm dag en nacht Gods wet overweegt, volhard trouw in het gebed. Als je bidt laat dan de woorden die je uitspreekt ook in je hart leven.' Koen antwoordde: 'Dank dat jullie mij verwelkomen en dat jullie me de gelegenheid geven om deze tijd te benutten mijn geloof te verdiepen, het augustijns leven te ervaren en mijn roeping te onderscheiden. Dat jullie broederlijke en zusterlijke steun mij daarbij helpen.' Het was een mooie dag voor allen die samen dit Augustinusconvent vormen. Gods wegen zijn wonderbaarlijk! (MM)



Liefdevol werken in de wereld

Een kleine geste, een ongemerkt moment, zonder veel omhaal kun je al iets betekenen voor de ander. Het zijn geen grote gebaren met veel bombarie. Het gebeurt haast verborgen in het kleine. Bij Casella noemde ik het weleens de helderziendheid van de zusters: tijdens de maaltijd het boterkuipje aanreiken aan de ander, voordat die zich realiseerde dat die de boter wilde vragen. Soms werd ik daar een beetje kriegelig van, het voelde alsof ik in de gaten werd gehouden. Ik had nog geen boterham gepakt, of er verscheen al een boterkuipje in mijn gezichtsveld. Nu ik buiten het klooster woon, heb ik daar minder 'last' van: niemand schuift mij ineens boter onder de neus.

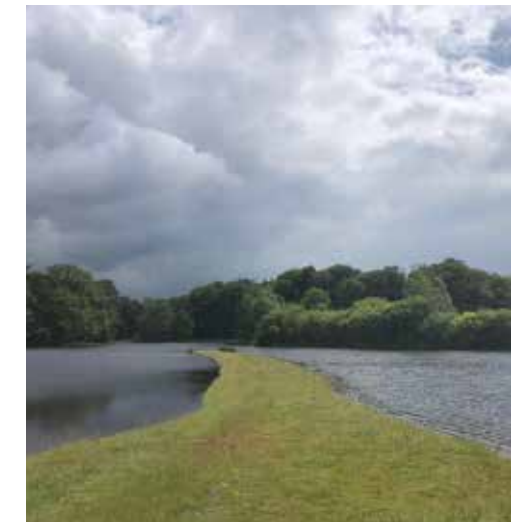
Anderzijds... Ik weet dat een fijne collega graag een nr. 176 uit de koffieautomaat drinkt met een half zoetje. Je raadt het al: ik verwelkom haar graag met een kopje '176 met half zoetje' als ze aankomt op het werk. Tegelijkertijd... Mijn collega's weten dat ik nr. 73 drink en dat is een ristretto, oftewel een kleine portie koffie. Een van mijn collega's zag op vakantie een mooi koffiekopje, precies het maatje nr. 73. Na haar vakantie stond het op mijn bureau in mooi cadeaupapier. Ik vond het zo lief!

Eberhard van der Laan gebruikte datzelfde woord in zijn afscheidsboodschap aan de Amsterdammers: 'Wees lief voor de stad!' Niet om soft en knuffelig te doen, niet om de grote problemen uit de weg te gaan of te ontkennen, maar om op een andere manier te kijken. Misschien zelfs wel op een andere manier te leven. Een glimlach kost niets, maar maakt wel verschil. Ik zie jou, jij ziet mij. Er is een beetje meer wij.

Milou de With is voormalig meelever bij Klooster Casella en momenteel als geassocieerd lid aan Casella verbonden. Ze werkt als docent en combineert in haar lessen inhoud en humor. Met wandelen en mijmeren maakt ze haar hoofd leeg.

Wat speelt er in de Spil

Marianne Groen is coördinator van De Spil, een oecumenische gemeenschap die al 30 jaar retraites 'tussen herberg en klooster' faciliteert. In 2023 begon De Spil een retraitecentrum in Hilversum op de plek die voorheen Casella was.



Lopen op het water

Het is juli en we hebben een groep van 10 gasten op stilte retraite. Wat genieten ze van de omgeving. Alle mogelijkheden van de locatie worden benut om stil te worden en te luisteren: naar je eigen hart en naar het hart van de ander. Dat is elke keer weer een avontuur. Op woensdag is er een stilte wandeling. Toen ik het pad opliep naar het water [waar de houten vlonderplank nog steeds onder water lag] trok ik mijn sandalen uit en zette mijn voeten in het water. Na een paar minuten keek ik even om en zag ik dat mijn voorbeeld schoorvoetend werd

gevolgd. Een tocht door het water naar de overkant. Een bijzondere ervaring die voor alle gasten zijn eigen uitwerking had. Van Maarten kreeg ik een foto toegestuurd: lopen op het water. Wat een bijzonder beeld in deze tijd nu wij ons voorbereiden op de verwerving van deze prachtige plek, geheel naar de wens van de zusters. Dat de plek in de toekomst bewaard blijft voor (jonge) retraitegasten.

Marianne Groen
Coördinator De Spil
www.retraitecentrum.nl



Sadar (1993): Kok bij Villa Vrede.
Ik maak 'people food'. Voedsel
wat de mensen lekker vinden.

'Echt als broeders en zusters samen leven' (Psalm 133)

Gerben Zweers osa

In mijn studententijd leerden we op het dispuut een Hebreeuws liedje dat maar uit één zin bestond: *Hinneh mah tov umah na'im shevet achim gam yachad*. Het werd gezongen als een Joods volksliedje en het werd iedere keer herhaald. Het betekent: hoe goed en hoe weldadig is het om als broeders in eenheid samen te leven. Het is niet zomaar een zin: het is het begin van psalm 133.

Nu gaf die eerste zin op het dispuut ook meteen weer aanleiding tot discussie, want werden er met die broeders niet tegelijkertijd ook zusters bedoeld? Voor heel wat meisjes van het dispuut was het weer het zoveelste bewijs hoezeer vrouwen in de bijbel niet meetelden.

Psalm 133 is maar een hele korte psalm. Het telt maar drie verzen. Het behoort tot een van de veertien bedevaartpsalmen. Dat waren psalmen die men zong als men op weg was naar de tempel. En als je op weg bent naar die grote tempel in Jeruzalem, dan kun je maar beter gaan zingen, want zo houd je de moed er in. Zei Augustinus zelf ook niet *canta et ambula*, zing en wandel om als pelgrimerende kerk te blijven zingen?

*Wie zijn je broeders
en zusters met wie je
werkelijk in eenheid
samen leeft?*

De psalm is een wens en wellicht ook een verzuchting. Het zou toch mooi zijn als dat kan, zo samen te leven. Maar om wie gaat het dan? Laten we het voor het gemak over broeders en zusters hebben, dan sluiten we in ieder geval de helft van de mensheid niet uit. Maar wie noem je je broeders en zusters?

In de taal van de Bijbel gaat het om echte broers en zussen. Mensen die door de bloedband met elkaar verbonden zijn. Wie zelf met broers en zussen is opgegroeid weet hoe irritant dat in je puberteit kan zijn. Zelfs in de Bijbel horen we over een Kain en Abel, over een Jacob en Ezau en over een Jozef met zijn jaloerse broers. Broers-zijn betekent niet zelden haat en nijd, vaak terug te brengen tot het zoeken van de liefde van de vader. In de parabel van de Verloren Zoon herkennen we God

de Vader die het te stellen heeft met een wrokkige oudste zoon.

Met je broeders en zusters werden ook je volksgenoten bedoeld. Dat zijn degenen die je moet liefhebben. Dat geeft rechten en plichten. In het Oude Testament valt 'de naaste' samen met je volksbroeder en -zuster. Er zijn grenzen aan het broeder-zijn, en dat zijn de grenzen van het volk. Als het je volksbroeder is, is dat samen wonen met elkaar ook wat relatief, of het moet zijn dat je onder het dak van de hemel leeft. Omdat het een bedevaartpsalm is, op weg naar Jeruzalem, kan het ook slaan op de inwoners van Jeruzalem. Die wonen met elkaar samen in een stad waar Gods zegen op rust. Als die werkelijk in eenheid met elkaar samen wonen, dan is dat als dauw die van omhoog op de bergen van Sion komt. Als vocht van God. Dat is genade.

Wie zijn je broeders en zusters met wie je werkelijk in eenheid samen leeft? Welke mensen zijn een zegen voor je? Toen Augustinus deze psalm las, dacht hij aan twee dingen: wat zou het toch mooi zijn als mensen van de kerk als broeders en zusters zijn! Hij had in zijn tijd te maken

*“Wat zou het toch
mooi zijn als mensen
van de kerk als broeders
en zusters zijn!” -
Augustinus*

met een gespleten kerk van Donatisten en katholieken. Maar hij dacht ook aan het klooster waarin hij zelf leefde, of de kloosters die elders waren gesticht. Het zou toch mooi zijn dat je als monnik zo leeft in een huis met anderen, dat je niet kunt spreken van vele lichamen, maar van één lichaam, schrijft hij. Voor het zover is, is er nog veel genade nodig. En ondertussen kunnen we die psalm blijven zingen.

Gerben Zweers osa is augustijn. Hij leeft met drie broeders en drie zusters in een kloostergemeenschap in het centrum van Utrecht. Hij is actief in parochiepastoraat en geloofsvorming.

Augustinus

*Let op die vele kleine zonden:
als je die verwaarloost, worden ze dodelijk.
Een klein verwaarloosd lek in een schip
laat het water beetje bij beetje binnendringen
en als er niet wordt gehoosd,
brengt het het schip tot zinken.
Dat hozen is niets anders dan ernaar streven
dat de zonden je niet overspoelen en
dat doe je met goede werken:
met berouw, zelfbeheersing, liefdadigheid
en door anderen te vergeven.
De reis door deze wereld is moeilijk
en vol beproevingen. Laat die reis u
bij voorspoed niet hoogmoedig maken
en bij tegenspoed niet neerslachtig.*

*Augustinus, Verhandeling 12,14
over het Johannesevangelie*



Bidden met je ogen open

Rachelle van Andel

Kijk maar. Wat zie je?

Hij is al ruim de tachtig gepasseerd en is nog elke dag in zijn atelier te vinden. Tenminste, als hij niet door het land reist om te demonstreren zoals hij dat zelf noemt. Adrie Bezemer is houtdraaier en maakt alles van hout. Hoeden, kandelaars, onderzetters, bloemen... Vraag het maar eens, hij maakt het voor je. En vragen, dat doen mensen zeker. Zo wordt hij ook weleens gevraagd om gedenktekens te maken voor overleden dierbaren. Hij vertelt over de ontroerende ontmoetingen die hij met nabestaanden heeft en wat hij hen in hun verdriet kan geven.

Op de foto zie je hem met een kloppertje. Het eerste kloppertje of specht heeft hij voor zijn kleindochter gemaakt toen ze hem opbelde om te zeggen dat ze zo'n mooi kloppertje had gezien. 'Kun je er een voor mij maken?' 'Natuurlijk', zei Adrie. Hij ging ermee aan de slag. Met veel plezier toont hij het kloppertje aan mij. Tok-tok-tok, doet het. Ik mag er zelfs een meenemen naar huis. Elke ochtend als ik wakker word zeg ik het kloppertje even gedag. Met een glimlach denk ik aan de maker met zoveel liefde voor zijn vak en liefde voor het leven. Fijn om zo de dag te beginnen.

*Rachelle van Andel is predikant van Vrijburg Amsterdam.
Voorheen werkte ze als studentenpastor in Eindhoven en Maastricht.
Ze liep stage in klooster Casella.*

Ondersteun Villa Vrede

door Jaap Meeuwsen



‘Juf’ Suzan (1951) geeft al jaren taallessen bij Villa Vrede. Meer dan honderd mensen hebben Nederlands van haar geleerd. Soms spreken leerlingen alleen hun moedertaal en vergt het echt veel creativiteit en geduld om stapje voor stapje onze taal te ontsluiten. Wat ze met veel plezier en inzet doet. En eigenlijk is het niet alleen taallessen, maar ook maatschappijleer. Zo leert ze dingen over veilig zwemmen of hoe je boodschappen moet doen of hoe je een afspraak bij de dokter moet maken. Spelenderwijs, in een gezellig groepsgesprek waar iedereen

meedoet of met een speciaal taalprogramma op de laptop, brengt ze de stof over. Ze zet zich in voor vluchtelingen sinds 2015. Het geloof geeft haar daarbij inspiratie. ‘Als onze Hemelse Vader ons vraagt, moet ik het doen, ook als het niet zo voor de hand ligt. Ongedocumenteerde mensen worden vaak gezien als anonieme groep. Ik wil ieder als persoon zien. Voor mij is dan ook belangrijk dat ik de naam ken van elke leerling, zodat ieder zich gekend voelt. En van de omgang met deze mensen leer ik zelf ook, ik krijg uniek inzicht in andere culturen.’

Doneer aan Villa Vrede

Villa Vrede is een inloop- en activiteitscentrum in Utrecht voor mensen zonder verblijfspapieren, z.g. ongedocumenteerde mensen. In Nederland zijn duizenden mensen zonder papieren, die veelal een marginaal bestaan hebben. Villa Vrede is een veilige plek, waar ze zichzelf mogen zijn en een zinvolle dagbesteding krijgen. Wij geven Nederlandse les, cursussen en activiteiten. Per jaar ontvangen we zo'n 100 nieuwe bezoekers, uit 24 verschillende landen. Villa Vrede is vijf dagen in de week open.

***Maak uw gift over op:
NL76 INGB 0003824429
ten name van
Zusters Augustinessen
o.v.v. Villa Vrede***

Gevonden voorwerp

Marie Hansen-Couturier

Het gevonden voorwerp van deze maand is niet te missen als je door de Waterstraat loopt! De nieuwe muurschildering tegenover de refter van de zusters is gemaakt door JanIsDeMan en Christian Bijl. Ter viering van het 90-jarig bestaan van de zusters werd gezocht naar een afbeelding die iets van de betrokkenheid van de zusters in de stad bij de opvang van dakloze vrouwen meisjes en kinderen zou uitdrukken, en de hulp van de zusters in Wijk C, zo vertelt zuster Marie Henriëtte. Op de afbeelding zie je enkele kinderen en de waterpomp die in de straat staat. Op 28 september, tijdens Burendag, werd de afbeelding officieel onthuld.



Op de koffie met Suraya Somers

Tekst en foto: Anja den Bok

Vandaag zijn de rollen omgedraaid. Normaal gesproken interviewt Suraya mensen voor de Stad Gods. Nu staat zij zelf in het middelpunt van de aandacht. Voor een schrijfster als zij is dat even wennen. Toen de zusters drie jaar geleden een oproep deden voor een nieuw redactielid, twijfelde ze geen moment. Schrijven is haar grootste passie en de verdiepende gesprekken waren voor haar een genot omdat zij gingen over zingeving en geloof. 'Ik word zo enthousiast van de gesprekken met al die mooie mensen, ze zijn zeer inspirerend.'

Gods aanwezigheid is voor Suraya altijd al een gegeven geweest. Dankzij verschillende ontmoetingen en situaties, bezocht ze als jongere zelf de kerk. In de jaren daarna leidde haar verlangen haar naar Casella, waar ze een plek vond om tot rust te komen. De persoonlijke en toegankelijke omgang met de zusters tijdens die eerste drie dagen was zo positief dat ze iedere keer weer terug is gekomen. Nu draagt Suraya de schrijverspen over om plaats te maken voor een nieuwe uitdaging. Maar de verbinding met de zusters blijft altijd.

